

Kylätapaaminen

25.1.2022

Kuurmanpohja, Penttilä, Lokkarila

Kuurmanpohjan historiaa

- Jääsken ensimmäisessä maakirjassa v. 1543 on maininta Kuurmanpohjan kylästä
- Kylässä oli neljä täysverollista taloa: Lemmityinen (Lemetti), Seppä, Lukkarinen, Suikkanen
- 1543 maakirjoissa esiintyy myös nimistöä: Akkanen, Hallikainen (Hallikas), Hatakka, Ikävalko, Kaplanen, Kaplahainen (Kapas), Kukkonen, Kurki, Montonen (Monto), Nenonen, Rasilainen, Räikkönen ja Vertanen
- Vanhojen kantatilojen talouskeskukset sijoituivat vesistöjen varsilla olevien mäkien rinteille.
- Tällaisia kantatiloja olivat Hosmäki, Pullero, Lemmetymäki, Hatakanmäki, Monnonmäki, Hiir-Salakka ja Räikkösenmäki

Postikorttikuva Jääsken Kuurmanpohjan maisemasta.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohja 1939

Kuurmanpohja oli Jääsken väkirikkaimpia kyliä, siellä oli liki 90 tilaa. Samoja sukunimiä löytyy useilta eri tiloilta.

Siellä oli mm. Räikkösiä, Paakkia, Hatakoita, Lappalaisia, Vepsiä Rautioita, Salakoita, Hanskia, Hallikkaita, Akkasia, Ikävalkoja, Harjuja, Henttosia, Rautioita, Wederhornia, Piepposia, Laitisia, Vepsiä sekä Lalloja, Karosia, Suikkia, Vertasia, Montoja, Heikkisiä, Hellmania, Kukkosia, Hiirs-Salakoita, Kymäläisiä, Rasilaisia

Ja vielä Jyrkisiä, Penttisiä, Ikosia, Papinnniemiä, Karttusia, Hyrkkäitä, Luukkusia, Kaplaita, Kurkia, Haukkoja, Suomalaisia, Pajusia, Patjaita, Hallikkaita (Jooseppi äitinsä Ainon kanssa)

Rosseja, Hörkköjä, Armisia, Romoja, Smaleja, Tassioita, Nenosia, Hämäläisiä, Koivistoja, Niirasia, Lindbladia

Hannele Koivusen toimittamasta Muistojen Kuurmanpohja –kirjasta löytyy tarkemmin tietoja kylän asukkaista ja heidän tiloistaan.

Lokkarila

- Jääsken Kuurmanpohjan koulupiiriin kuulunut Lokkarilan kylä lienee ollut eräänlainen Kuurmanpohjan sivukylä, sillä jo 1700-luvun kirkonkirjoissa puhutaan Kuurmanpohjan Lokkarilasta.
- Lokkarilaa mainittiin harvemmin, sen sijaan kymmenen talon muodostamaa kyläyhteisöä kutsuttiin Räikkösenmäeksi.
- Räikkösenmäellä oli kymmenkunta taloa, mm. Räikkönen, Hämäläinen, Hyytiäinen, Keskinen, Patjas, Puhakka, kolme Ikävalkoa, Hatakka, Hyytiäinen ja Keskinen
- Räikkösen tila oli Kuurmanpohja 1 eli Räikkösenmäen ensimmäinen tila, josta koko mäki oli ilmeisesti saanut nimensä.

Kuurmanpohjan Lemmetynmäki. Vasemmalla koulun kulma, mäellä Salakan talo eli Hiekkharju ja Tuomas Ikävalkon talo.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Koululaitos

- Kuurmanpohjan koululaitos aloitti toimintansa 1900
- Uusi kaksikerroksinen koulurakennus valmistui 1927
- Koulupiiriin kuuluivat Kuurmanpohjan lisäksi myös Lokkarila ja Kärättilä
- Ensimmäisenä opettajana toimi Aura Vilkas myöh. Immonen toisena opettajana lida Savolainen

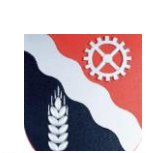
Kuurmanpohjan koululaiset vanhan koulurakennuksen edessä
17.12.1931.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan koululaisia ja opettaja koulun pihassa
Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Äitienpäiväjuhla Kuurmanpohjan koululla 10.5.1936

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan äitejä asettautuneina äitienpäivänä
Kuurman äprälle

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohja, äitienpäiväjuhlat, 1920-luku

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan osuuskauppa

- Jääsken osuuskaupan Kuurmanpohjan myymälä avattiin 1912
- Sen ensimmäisenä myymälänhoitajana toimi Mikko Haukka
- 1938 avattiin myös yksityinen Kuurman Kauppa Oy, jota hoiti Ikosen perhe

Jääsken OSK:n Kuurmanpohjan myymälä

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Jääskens OSK:n Kuurmanpohjan myymälä, ulkoa ja sisältä

Kuvat: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääskens kuvakokoelma

Harrastukset

- Kylällä oli vilkasta harrastustoimintaa
- Martta-toimintaa
- Lottayhdistys
- Suojeluskunta
- Maamiesseura
- Kuoroharrastusta
- Nuorisoseura
- Urheiluseura
- Evankelinen liike

Lotta-Svärd yhdistyksen Kuurmanpohjan paikallisosasto 1930-luvulla.
Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsen kuvakokoelma

Kuurmanpohjan Martat retkellä

Kuva: Imatran kaupungin museon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan Martat koulun pihalla kesäjuhlissa

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Lotta Svärdin Kuurmanpohjan paikallisosaston johtokunta

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan paikallisosaston lottia kurssilla kansakoululla

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan mieskuoro

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan sekakuoro retkellä Ruokolahdella

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto
Jääsken kuvakokoelma

Jääski, kirkonseutu, osa Kuurmanpohjan mieskuoroa,
takana kaarisilta ja Vuoksi, kirkonranta
Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Lemmetynmäen nuoria koulun sillan luona Kuurmanpohjan äpräällä 1935. Taustalla jokilakso

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohja, nuorisoa Keinumäellä eli Kaplaanmäellä v. 1924

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohja, Evankelisen herätysliikkeen saarnaaja
Wederhornin talon edessä v. 1930.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Helluntairetkeläisiä Kuurmanpohjan Lemmetynmäeltä
Imatralla.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjassa ennen talvisotaa

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan Termäelle, elokuisena sunnuntaina 1931, oli kokoontunut sukulaisia viettämään kesäistä pyhäpäivää

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Riihikuva vuodelta 1937, ahoksen puinti.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kolme naista töissä Kuurmanpohjan sahalla v. 1943

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Nuoria naisia Keinumäellä eli Kaplaan mäellä. Naisilla itse valmistetut kansallispuvut.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohjan nuoria

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Pyöräilijöitä ja rakennuksia Termäeltä.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto,
Jääsken kuvakokoelma

Kuurmanpohja, Harjun talon väkeä

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Matti Salakan talo ennen talvisotaa ja sen jälkeen. Venäläiset olivat purkaneet talon ja vieneet hirret Venäjälle.

Kuva: Salakan kotialbumi.

Reki hevosineen Laitisen talon edustalla 1943

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Nainen lapsi sylissään

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Tunnistamaton vihkipari

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Tunnistamaton jääskeläisisäntä

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Penttilä

- Penttilän kylä sijaitsi Jääsken pitäjän läntisimmässä osassa
- ”Penttilän kylä on kuin jättiläispata, ympärillä isot mäet ja pohjalla aivan tasaista”, kuvaili Jalmari Parikka kirjassaan Viimeinen taisto
- Pellot olivat tasaisia kivettömiä savimaita joita oli hyvä viljellä
- Kylässä oli kaksi suota hyvä puolukka-apaja Kiusuo ja sen länsipuolella erinomaisena lakkasuona tunnettu Pukinsuo.

Penttilän valtauksen 20-vuotisjuhla, 1938, huhtikuu

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Penttilän rajavesiä

- Penttilän ja Suokumaan välissä oli 4 km pituinen Suokumaajärvi, josta vedet virtasivat Hiirenjokea pitkin Kuurmaan ja edelleen Vuokseen
- Hiirenjoki oli Penttilän ja Kuurmanpohjan kylien rajana
- Hiirenjoki oli keskeinen paikka tukinuittoaikaan.
- Hiirenjoella sijaitsi myös Penttilän ja Kuurmanpohjan yhteinen mylly
- Kuvassa Luukkosen talo

Kuva: Kirsi Juura, Kemppilän, Myllölän ja Penttilän kyläkirja, 1997

Asutus

- Penttilässä on ollut 1600-luvulla kolme isoa kantatilaa, jotka on ajan saatossa jaettu useampaankin kertaan
- Vanhin on ollut vuodesta 1589 saman suvun hallussa
- Penttilä no 1 SUIKKI oli Penttilän kantatila 1, pinta-alaltaan 491,15 ha
- Penttilä no 2 KAIJA on ollut Penttilän kantatila 2, pinta-ala 247, 01 ha
- Penttilä no 3 SALAKKA on ollut Penttilän kantatila 3, käsittänyt 326 ha

Suikin tila 1939, omistajat Maria ja Tuomas Suikki

Kuva: Kirsi Juura, Kemppilän Myllölän Penttilän kyläkirja, 1997

Penttilän kylän tilat ja asukkaat 1939

Penttilän kylän tilat ja asukkaat 1939

1.8. SUIKKILA

Tuomas ja Mari Suikki perheineen
Tila jäi Suomen puolelle.

1.12. SUIKKI

Juhana ja Anna-Leena Kiuru perheineen

1.15. YLÄMÄKI

Antti ja Aina Jauho perheineen

1.17 SUIKKARI

Anna-Leena Rossi perheineen

1.20.a. TIENHAARA

Elias ja Ida Suojapelto perheineen

1.20.b. RAUHALA

Matti ja Aune Suojapelto perheineen

1.27. AHVONEN

Mauno ja Anni Ahvonen perheineen

1.34. IHALAINEN

Matti ja Tilda Ihalainen perheineen

1.36. SIMOLA

Matti ja Aina Ahvonen perheineen

1.37.

Johannes Hallikas ja Vappu Pirhonen

1.38. KOSKENKORVA

Armas ja Impi Koskenkorva perheineen

1.39. HONKALA

Matti ja Tyyne Suojapelto perheineen
Tila jäi Suomen puolelle.

1.45. SUOJAPELTO

Juho ja Ida Suojapelto perheineen
Tila jäi Suomen puolelle.

1.46. TUJULA

Hugo ja Helmi Tujula perheineen
Tila jäi Suomen puolelle.

2.5 KAIJANMÄKI

Antti ja Eeva-Liisa Ahtiainen perheineen

2.7. SALAKKA

Yrjö ja Anna Salakka perheineen

2.8. KAURA-AHO

Matti Virolainen perheineen

2.9 LEHTOLA

Juho ja Eeva Rossi perheineen

2.10 ROSSI

Edvard ja Vilho Rossi. Helena Rossi.

2.11. ONNELA

Otto ja Katri Turunen perheineen

3.2 SALAKKA

Topias ja Anna Vento perheineen

3.3 SALAKKA

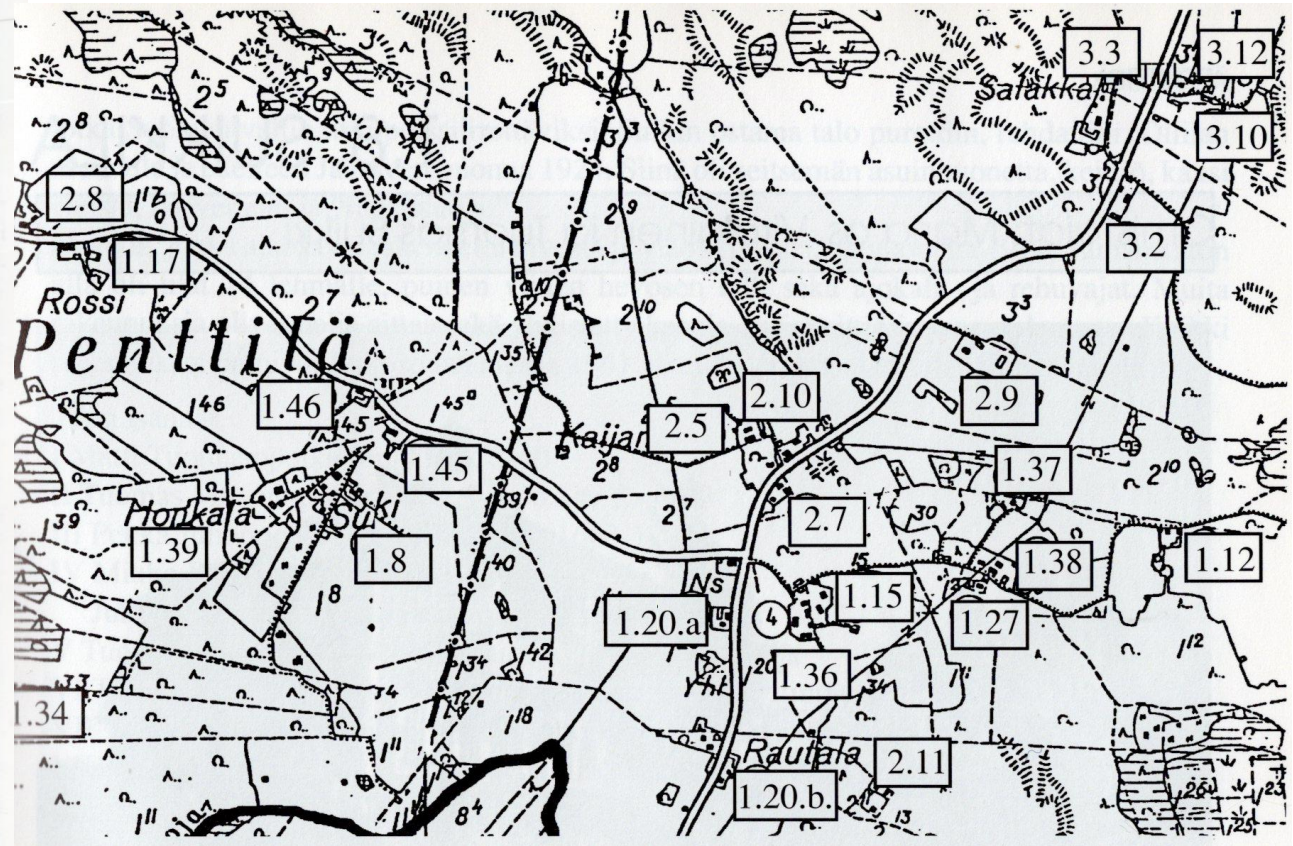
Jaakko ja Matti Salakka perheineen

3.10 ANTILA

Arvo Martikka, Oskari Martikka perh.

3.12 MUNNUKKA

Aino ja Simo Munnukka perheineen

Harrastustoiminta

- Penttilä, Kemppilä ja Myllölä muodostivat toimivan kolmen kylän yhteisön elinkeino-, koulu- ja kulttuuritoiminnan osalta.
- Myös Hiirenjoen pohjoispuoliset talot, jotka kuuluivat Kuurmanpohjan kylään olivat suuntautuneet Penttilään

Penttilän suojaluskuntalaisia ryhmäkuvassa v. 1931.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Lääkintävääpeli Johannes Hallikainen tunnettiin nimellä Juosepin Jussi. Hän paransi sairaita niin Penttilässä, Kemppilässä kuin Kuurmanpohjassakin.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Penttilän valtauksen 20-vuotis-muistojuhla Penttilän raittiusseuran talolla huhtikuussa v. 1938.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Penttilä, miehiä, naisia ja lapsia talon edessä

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

Kudontakurssilaisia Penttilän seuratalolla.

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

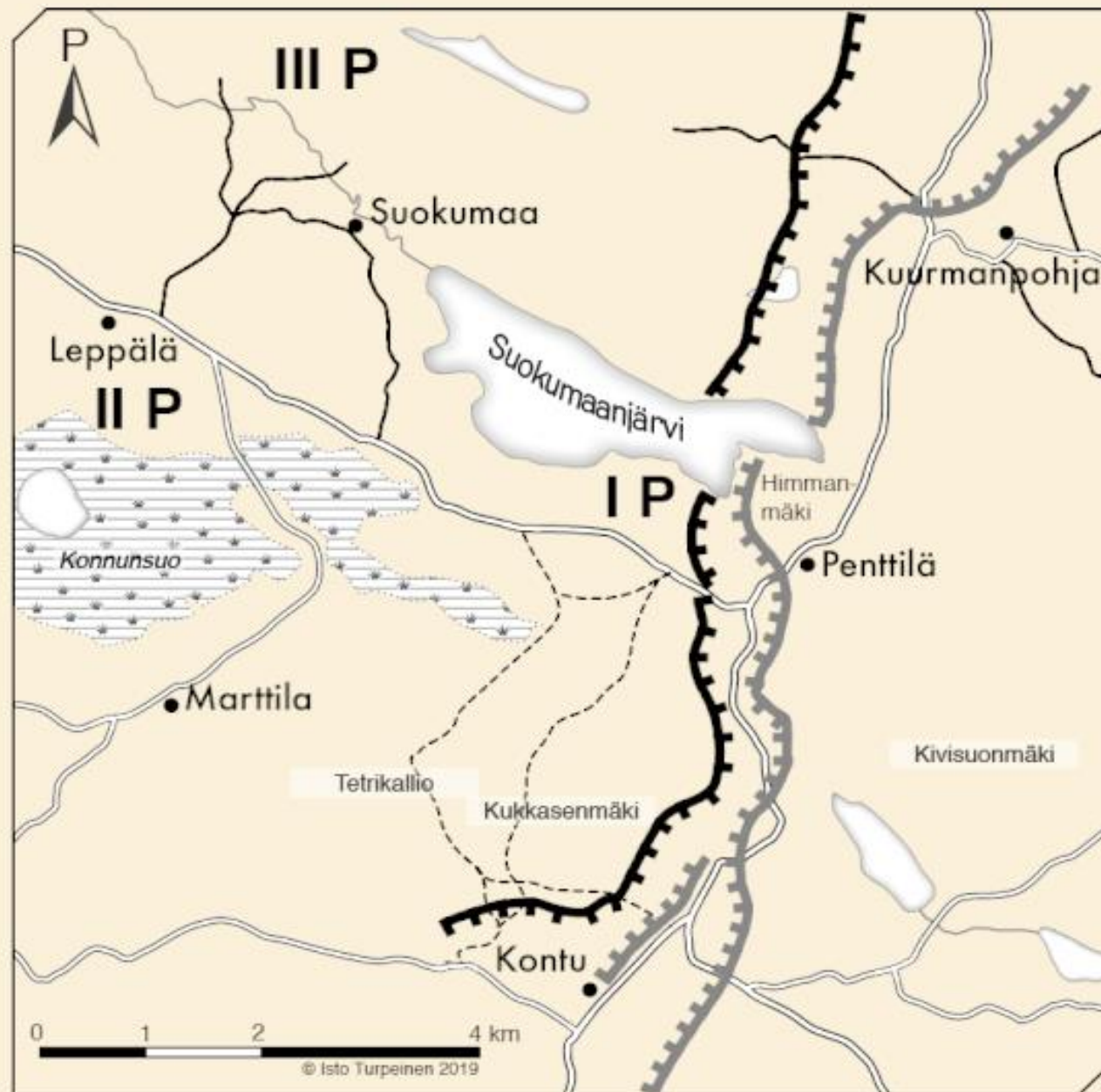
Kutomakurssin osallistujia ryhmäkuvassa

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääskén kuvakokoelma

Perhe Penttilästä. Tuntemattomia henkilöitä

Kuva: Imatran kaupunginmuseon kuva-arkisto, Jääsken kuvakokoelma

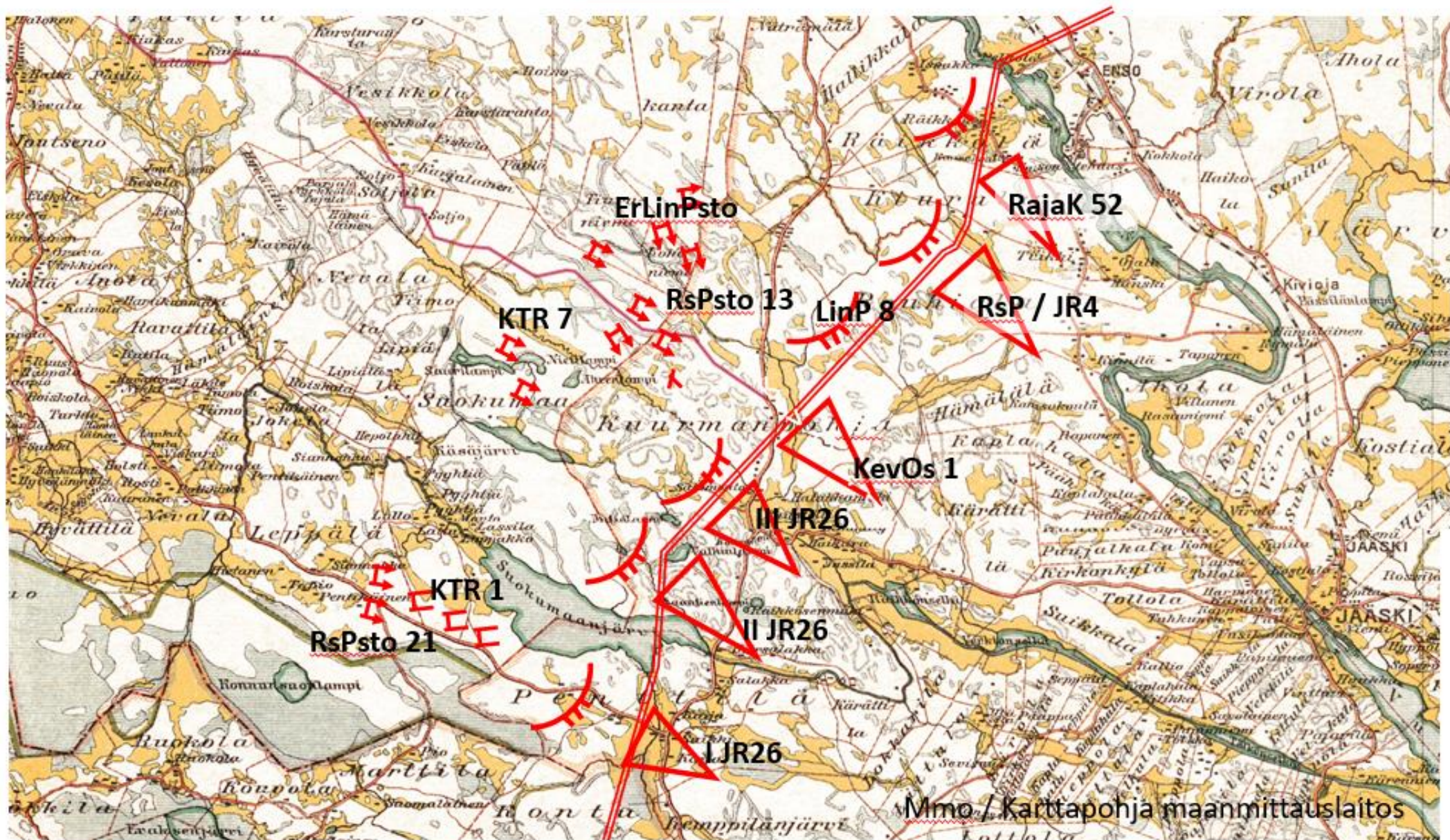

JR 26:n ja neuvostojoukkojen ryhmitys Kuurmanpohjan, Suokumaanjärven ja Kouvola alueella. LÄHDE: LUUKKO 1964, 10.

Lähtöasemat lähdettäessä kohti Ahvolaa 20.8.1941

12 D:n resurssit
16 kev.patteria
20 rask. Ptria
2 järeää Ptria

= 155 tykkiä

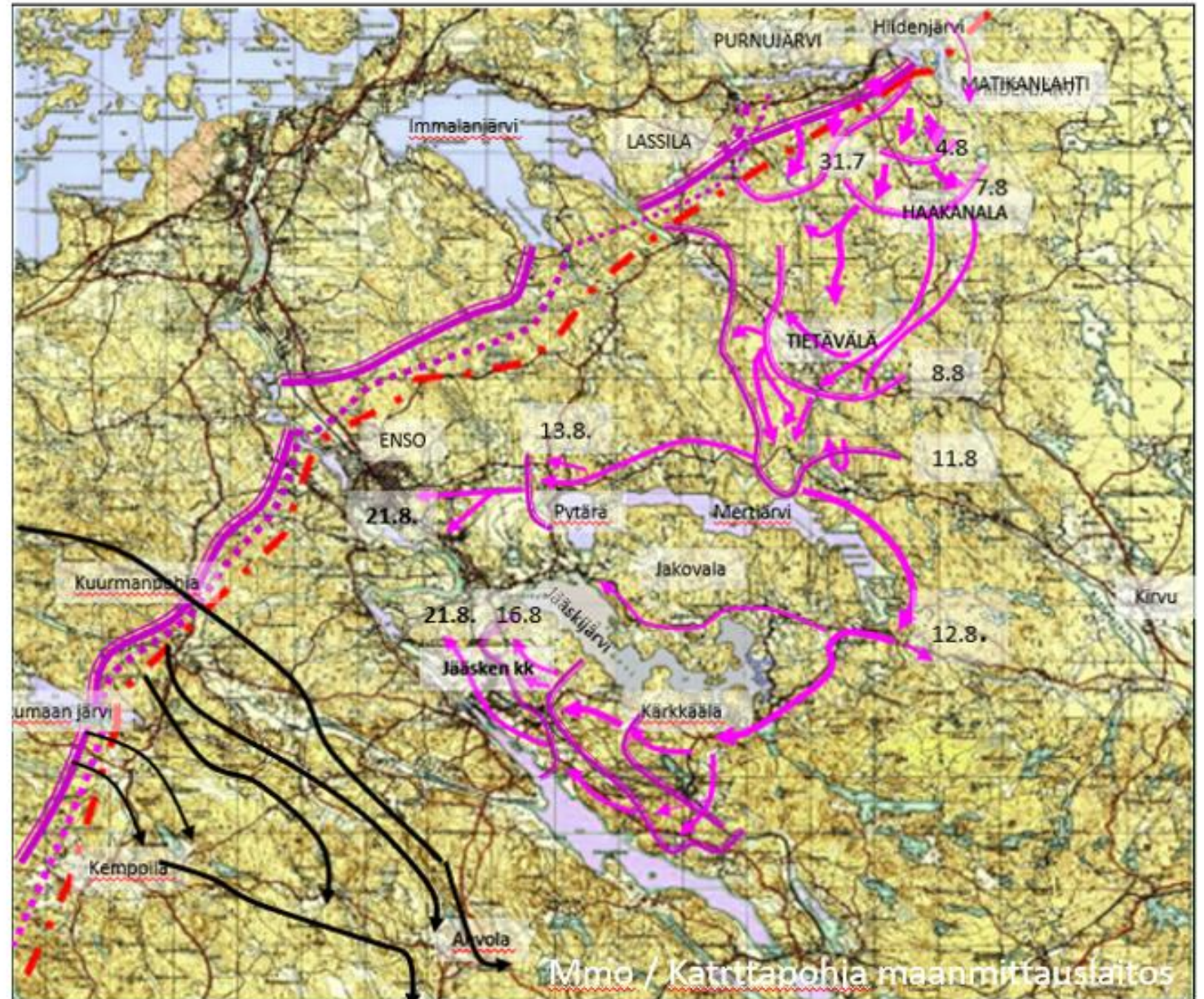

Mimo / Karttapohja maanmittauslaitos

Jääsken vapauttaminen

JR 6 Vuoksen itäpuolella ja

JR 26 , KevOs1 , RsP / JR 4, RajaK 52
Vuoksen länsipuolella

Suokumaa 9.8.1941

Uintikilpailut Ässä-rykmentissä
Selostettu 10-15 pv. elokuuta
maan lehdistössä.

